

Ἐφημερίς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
ἘΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ
καὶ παρὰ τῷ Βιβλιοπωλείῳ Βιλιπεργ

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασιν τοῖς
ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη τοῦ α' καὶ β'. Κτους εὐρίσκονται παρ'
ἡμῶν καὶ παρ' ἅπασιν τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐ-
θύεται ἡ συντάκτις αὐτῶν κυρία
Καλλιρρόη Παρρέν.

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα
δημοσιεύονται ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέ-
φονται. — Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ
δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀπο-
στελλούσης δὲν εἶναι δεκτά. —
Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς τὰς
Κυρίας γίνεται δεκτή.

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν
ἀπελθούσαι νὰ ἀποστέλλωσι γραμ-
ματόσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκ-
τύπωσιν νέας ταινίας.

Συνδρομὴ ἑτησία προπληρωτα
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ. χρ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
Ὁδὸς Σταδίου ἀπέναντι
Ἀρσακείου Παρθεναγωγείου

Γραφεῖον ἀνοιχτὸν καθ'
ἐκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρτήρησις ἐπὶ τῆς
ἀποστολῆς τοῦ φυλλοῦ γίνεται
δεκτή μόνον ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ Ἑλληνὶς γυνὴ τοῦ 19ου αἰῶνος, ἐν τῇ Φιλολογίᾳ ἐν τῇ ἱστο-
ρίᾳ καὶ τῇ φιλανθρωπίᾳ. (Λόγος ἀπαγγελθεὶς ὑπὸ τῆς κ. Καλλιρ-
ρόης Παρρέν εἰς τὸ ἐν Παρισίοις Διεθνὲς Συνέδριον τῶν γυναικείων
ἔργων καὶ ἰδρυμάτων. Ἀνταπόκρισις ἐκ Παρισίων). — Διεθνὲς συν-
έδριον ὑπὲρ τῶν γυναικείων ἔργων καὶ ἑταιριῶν. — Ποικίλα. —
Ἀλληλογραφία. — Συμβουλὴ. — Συνταγή. — Ἐπιφυλλίς.

ΠΑΡΙΣΙΟΙ 4] 16 Ἰουλίου 1889.

Δὲν θέλω νὰ ἀφήσω νὰ παρέλθῃ ἡ εὐτυχὴς αὕτη τοῦ βίου
μου ἡμέρα χωρὶς νὰ καταστήσω κοινωνοὺς τῆς χαρᾶς μου ἐκεῖ-
νας, αἵτινες μὲ ἐνεθάρρουν καὶ ὑπεστήριζαν ἐν τῷ δημοσιο-
γραφικῷ μου σταδίῳ.

Ὅλαι, ἐλπίζω, αἱ ἀναγνώστριά μου ἐνδιαφέρονται νὰ
μάθωσιν ὑπὸ ποίαν ὄψιν, καὶ κατὰ ποῖον τρόπον ἐγνώρισα
αὐτάς πρὸς τὰς ἐξόχους τοῦ κόσμου γυναῖκας, αἵτινες συμμε-
τέσχον εἰς τὸ ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως συγκαληθὲν συν-
έδριον. Ἡ το μέγα καὶ ἀκανθώδες τὸ ἔργον, ὅπερ ἀνέλαβον.

Ὡς οἱ ὠραιότεροι τοῦ κόσμου κῆποι κρύπτουσιν ὑπὸ τὰ
ρόδα ἀκάνθας, οὕτω καὶ ἡ ἱστορία παντός ἔθνους γενικῆ ἢ εἰ-
δικῆ ἔχει πολλὰ τὰ φαινὰ ἀλλὰ καὶ πολλὰ τὰ σκοτεινὰ ση-
μεῖα. Ἀνέφρα ὄθεν, τὴν ἱστορίαν τοῦ ἔθνους μας, ὡς ἀνοίγει
τις θύραν μεγάλου κήπου. Εἰσῆλθον εἰς αὐτόν, ἐκοψά ὅτι ἔρε-
ρεν ὠραῖον, μυροδόλον, ἀνθηρὸν περὶ γυναικός. Ἐσχρημάτισα
ὠραῖαν ἀνθοδέσμην καὶ τὴν ἐξέθηκα εἰς ὅσον ἠδυνήθην φωτει-
νὸν μέρος, ἵνα πρὸς ὅλους καταστῇ ὁρατὴ. Ἐὰν συνέδεσα κα-
λῶς τὰ ἄνθη μου, ἐὰν συνέζευξα ἁρμονικῶς τὰ χρώματα καὶ
τὰ μῦρα των τὸ ἀγνοῶ. Ἐκεῖνο ὁμῶς ὅπερ ἔχω τὴν βεβαιό-
τητα ὅτι ἔπραξα ἐπιτυχῶς εἶναι ἡ ἐκλογὴ αὐτῶν.

Περὶ τούτου ἔχω πλήρη βεβαιότητα, κρίνουσα ἐκ τῆς
ἀγάπης καὶ τῶν ἐκδηλώσεων τῆς συμπληθείας, ἃς πᾶσαι αἱ

ἐνταῦθα κυρίαὶ ἐκφρίζουσί μοι ὑπὲρ τῶν Ἑλληνίδων. Πολλοὶ
μοὶ ὁμολόγησαν ὅτι οὐτε εἶχον κἄν φαντασθῆ, ὅτι ἡ Ἑλλη-
νὶς τοῦ αἰῶνος τούτου ἠδύνετο νὰ ἔχῃ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ
πλεονεκτήματα, ἅτινα ἀπεκάλυψα αὐταῖς. Ἀλλὰ πρὸς τί δ
πρόλογος ἀφοῦ θὰ δημοσιεύσωμεν αὐτὸν τὸν λόγον.

Δὲν ἀκολουθῶ συνέχειαν τῶν πρακτικῶν τοῦ Συνεδρίου,
δημοσιεύουσα ταῦτα κατὰ τάξιν ἐν ἰδιαιτέρῃ στήλῃ. Περιορί-
ζομαι εἰς τὴν περιγραφήν τῆς μ. μ. τῆς σήμερον. Ἀπὸ χθὲς
μοὶ ἐγένετο γνωστον ὅτι ἡ μελέτη μου ὡς ἀναγομένη εἰς τὸ
ἱστορικὸν καὶ φιλολογικὸν τμήμα κατατάχθη εἰς τὰ ζητήματα
τῆς σήμερον καὶ ὅτι ὤρειλον δευτέρᾳ νὰ λάβω τὸν λόγον. Ἡ
συγκίνησίς μου ἦτο μεγάλη ὅτε τὴν 2ην μ. μ. ὤραν ἤκουσα
τὸ ὄνομά μου ἀναγγελλόμενον ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου.

Ὁ ἡγέτης τῆς ἀντιπολιτεύσεως κ. Θ. Δηλιγιάννης μετὰ
τῆς δεσποινίδος ἀνεψίφης του καὶ ὁ ἀνταποκριτὴς τῆς «Ἀ-
κροπόλεως κ. Πλάτων Δρακοῦλης ἦσαν οἱ μόνοι Ἑλληνες,
οἵτινες παρευρίσκοντο μετὰ τοῦ ἐκ τῶσιν ἐθνομοτήτων ξένων
ἀποτελουμένου ἀκρατηρίου μου. Εἶνοι! δὲν εἶναι ἴσως ἡ
λέξις, ἣν ὤρειλον νὰ μεταχειρισθῶ διὰ τὰς εὐγενεῖς αὐτάς
Κυρίας, αἵτινες μόλις ἤκουσαν τὸ ὄνομά μου ἤρξαντο χειρο-
κροτοῦσαι με ἐνθουσιωδῶς.

Ἡ εὐγενὴς ὑποδοχὴ των μὲ ἐνεθάρρυνε. Τί εἶπον περὶ
ἡμῶν περὶ τῶν μητέρων μας, περὶ τῶν ἐλπίδων μας, περὶ
τῶν πόνων μας τὸ ἀναγινώσκετε, κυρίαὶ μου, κατωτέρω.
Ὅποιαν αἰσθητικὴν ἐνεποίησαν τὰ λεγόμενά μου ἔκρινα ἐκ τῶν
ἐπιδοκιμασιῶν καὶ τῶν χειροκροτημάτων, ἅτινα συνεχῶς μὲ
διέκοπτον. Ὅτε ὠμίλουν περὶ τῶν ἡρώδων μας εἶδον τὴν
ἐπίτιμον πρόεδρόν μας κ. Σχβάρτς δακρύουσαν καὶ χειροκρο-
τοῦσαν ἐνταυτῷ.

Ἀλλὰ καὶ ἐγὼ συγκινημένη, πυρρῶστα ἠσθάνομην τὴν
εὐγενῆ ἐκείνην ὑπερφάνειαν, ἣν πᾶσαι αἱ Ἑλληνίδες ὀφείλο-

μεν να αισθανόμεθα διά τὸ ὄραϊον τῶν μητέρων μας παρελθόν. Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι τὰ χειροκροτήματα ἐκεῖνα ὅσον ἐνθουσιώδη καὶ εἰλικρινῆ καὶ ἂν ἦσαν δὲν ἐξεδήλουν ἀρκούντως τὰ αἰσθητάματα ἅτινα ἐμπνέει τοιοῦτος ἠρωϊσμός, τοιοῦτοι ἀδαμάντινοι χαρακτῆρες, τοιαῦται μεγαλοπρεπεῖς πράξεις. Ἐἶχον ἂν πέναντί μου τὰς ἐξοχωτέρας καὶ σοφωτέρας γυναῖκας τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς. Πιστεύσατέ με ὅτι τὰς ἐξέλεπον ὡς νάνους ἀπέναντι τῶν ἀπλῶν, τῶν ἀφελῶν, τῶν γυμνοπόδων Σουλιωτίδων, ὅν τὸν θεῖον τοῦ θανάτου χορὸν ἀπεπειρήθησαν νὰ σκιαγραφήσω.

Ὅτε ἐπέβησαν τὸν λόγον, ὅστις πολὺ ἐχειροκροτήθη ὁ κ. Πρόεδρος με νῦχαρίστησε διότι ἐγνώρισα πρὸς τὸ Διεθνὲς καὶ Γαλλικὸν ἀκροατήριόν μου τόσας ὀραίας σελίδας τῆς συγχρόνου Ἑλληνικῆς Ἱστορίας. ἢν, λέγει, δὲν μᾶς διδάσκουσιν εἰς τὰ σχολεῖα μας ὡς τὴν τῶν ἐνδόξων προγόνων σας. Ἐξέφρασε δὲ ἐν ὀνόματι τοῦ Συνεδρίου τὴν εὐχὴν, ὅπως ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις καὶ πάντες οἱ δυνάμενοι Ἕλληνες συντελέσωσιν εἰς ἴδρυσιν Λυκείων καὶ πρακτικῶν καὶ τεχνικῶν γυναικειῶν σχολῶν. Ἐδέχθησαν πολλὰ καὶ παρὰ πολλῶν συγχαρητήρια μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ παρὰ τῶν παρευρισκομένων συμπολιτῶν μου.

Ὁ διευθυντὴς τῆς Μεγάλῃς τῶν Παρισίων Ἐπιστημονικῆς Ἐπιθεωρήσεως κ. Κάρολος Ρισχιῆ με παρεκάλεσε νὰ τῷ δώσω τὸν λόγον μου καὶ νὰ τῷ ἐπιτρέψω νὰ δημοσιεύσῃ ἂν ὄχι ὄλο, τοῦλάχιστον περικοπᾶς τινας. Εἶμαι βέβαιος μοὶ εἶπεν ἀναχωρῶν καὶ θερμότητα συγχαίρων με ὅτι θὰ παράσχω εἰς τοὺς ἀναγνώστας μου στιγμὰς ἀληθοῦς ἀπολαύσεως. Ἡ τιμὴ αὕτη ἐγένετο ἐξαίρετικῶς πρὸς ἐμέ. Ἀναποκοιταὶ ἐρημερίδων πολλῶν ἐθνικοτήτων ἐζήτησάν μοι ἐπίσης ἀντίγραφα.

Ὅταν δὲ καὶ ἡ διευθύντρια τοῦ Γερμανικοῦ Γυναικειοῦ Περιοδικίου—τὴν ὁποίαν δὲν θέλω νὰ ὀνομάσω—ἐσπευσε νὰ μοὶ ζητήσῃ ἀντίγραφον, τῆ παρετήρησα ὅτι αἱ ἀναγνώστριαί τῆς θὰ ἐκπλαγῶσι βλέπουσαι ὅτι αἱ Ἕλληνίδες δὲν εἶναι ὅπως ἡ Ἐφημερίστις τὰς περιέγραφε πρὸ ὀλίγου ἐτι χρόνου. Ἡ ἐκδίκησίς μου διὰ τὰ ἐν τῷ φύλλῳ τούτῳ γραφέντα πρὸ τίνος κατὰ τῶν Ἑλληνίδων.

Ἡ συγκίνησις, ἡ χαρὰ ἡ κατακλύζουσα τὴν ψυχὴν μου καὶ ἡ υπερηφάνειά μου εἶναι μεγάλη διὰ τὰς περιποιήσεις, τὰς φιλοφρονήσεις καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ὅπερ γενικῶς ἐξεδήλωθη ὑπὲρ ἐμοῦ.

Αἱ Ἀγγλίδες ἐπιμένουν νὰ με πείσουν νὰ μεταβῶ εἰς Λονδίνον ἔστω καὶ διὰ μίαν ἐβδομάδα. Δυστυχῶς τὸ πρᾶγμα εἶναι δυσκατῆρθον—διότι μοὶ μένει ἀκριβῶς ὁ καιρὸς νὰ ἐπισκεφθῶ τὰ σχολεῖα τῶν θηλέων, τὰς πρακτικὰς καὶ τεχνικὰς σχολὰς καὶ νὰ ἴδω καὶ ὀλίγον τὴν Ἑκθεσιν. Περὶ ὅλων τούτων θὰ γράψω προσεχῶς ἐν μικροῖς. Σήμερον παρατίθημι μόνον τὸν περί «Ἑλληνίδος γυναικὸς» ἀπαγγεληθέντα λόγον μου :

Ἡ Ἑλληνὶς γυνὴ τοῦ 19οῦ αἰώνου

ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Φιλολογίας καὶ τῆς Φιλανθρωπίας

[Ἀόγος ἀπαγγεληθεὶς ὑπὸ τῆς κ. Καλλιρρόης Παρρέν εἰς τὸ ἐν Παρισίῳ συγκληθέν Διεθνὲς συνέδριον τῶν Γυναικειῶν Ἐργῶν καὶ Ἰδρυμάτων]

Κυρίαί καὶ Κύριοι

Ἡ ἀνθρωπότης φέρει ἐν ἑαυτῇ τὰς αἰδίους ἀρχὰς τῆς προ-

όδου, ἥτις ἐν σχέσει πρὸς τοὺς καιροὺς, καὶ πρὸς τὰς περιστάσεις ὅτε μὲν βραβεύει πρὸς τὰ πρόσω καλῶς ποιοῦσα, ἄλλοτε βραβεύει, ἐσθ' ὅτε δὲ καὶ διακόπτει ἐντελῶς τὴν πορείαν αὐτῆς.

Ἡ Ἑλλάς κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους διέδραμε τὴν λαμπροτάτην περίοδον τῆς ποσόδου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Αἱ Ἕλληνίδες τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, πολλοὺς πρὸ ἡμῶν αἰῶνας, διεξεδίκησαν καὶ πασιφανῶς ἀπέδειξαν τὴν μεταξὺ τῶν δύο φύλων πνευματικὴν ἰσότητά. Ἐν ἐστία τοῦ πολιτισμοῦ θεωρήται ἡ Ἑλλάς, ἐὰν τὰ ἔργα τοῦ Φειδίου καὶ Πραξιτέλους μένωσιν ἀθάνατα καὶ κατέχωσι τὰς τιμητικωτάτας θέσεις ἐν ταῖς μεγαλοπρεπεῖσι τῶν μουσείων σας αἰθούσαις, ἐὰν δὲ ἡ δόξα ἐκκληροδοτήθη μόνον εἰς τοὺς ἀνδράς, ἡ τιμὴ, ἀνήκει ἐν πολλοῖς εἰς τὰς γυναῖκας.

Ὅπισθεν τοῦ Περικλέους κρύπτεται ἡ Ἀσπασία. Τὰ ἀθάνατα τοῦ Φειδίου ἔργα ἐσκίασαν τὴν σεμνήν καὶ δειλὴν Κόρην. Ἡ Ἀρπαλίνη ἐτάφη ὑπὸ τὰ τρόπαια τοῦ Λεωνίδα καὶ ἡ Μύρτις ἐσβέσθη ὑπὸ τοὺς ἥχους τῆς λύρας τοῦ Πινδάρου ὅς ἐκεῖνη ἐτόνισε. Ἀλλ' ἡ ἐνδοξὸς ἐκεῖνη ἐποχὴ παρήλαε διὰ τὸν Ἑλληνισμόν! Σήμερον ὅθεν θέλω σας ἐμιλήσει περὶ τῆς Ἑλληνίδος τοῦ αἰῶνός μας.

Ἀναπόσπαστον μέρος, κυρίαί καὶ κύριοι, τῆς Ἱστορίας τοῦ νεκροῦ βασιλείου μας ἀποτελεῖ ἡ ἱστορία τοῦ γυναικειοῦ φύλου ἐν Ἑλλάδι. Ἡ ἀρχαία Ἑλλάς, ἡ μήτηρ αὕτη τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἐστία τῶν φώτων, εἰς τοὺς ἀναλλοιώτους καὶ υπερτάτους ὅρους τῆς φύσεως, ὑπέλυσε μετὰ αἰῶνας δόξης καὶ θριάμβου εἰς τὴν μοιραίαν τῆς καταπτώσεως τύχην, ἐντεῦθεν δὲ καὶ εἰς ἰσχυροτέρους λαοὺς ὑποδούλων.

Ἀπὸ ζυγοῦ εἰς ζυγὸν καὶ ἀπὸ ἀλύσου εἰς ἄλυσον περιπίπτουσα ἔμεινε δούλη ἐπὶ εἴκοσι περίπου αἰῶνας. Ἐν τούτοις τὸ ἐκπεσὼν μέγα τοῦτο ἔθνος, ὁ εἰς περιτρίμματὰ συντριβείας ἐκεῖνος κολοσσός, οὐδόλως συνεχωλεύθη μετὰ τῶν ὑποδουλωσάντων αὐτὸν λαῶν. Κατῳρίθωσεν ἐν αὐτῷ τῷ ἐκμηδενισμῷ καὶ τῇ ἀποσυνθέσει του καὶ καθ' ὅλον τὸ διαρρέυσαν τοῦτο χρονικὸν διάστημα, νὰ διατηρήσῃ ἀγνὸν καὶ ἄμειωτον τὸν Ἑθνισμόν του, τὴν πρὸς τὴν πατρίδα του ἀγάπην, τὴν ἐλπίδα τῆς ἀπελευθερώσεως αὐτῆς καὶ τὴν ἐρῶδησὸν τοῦ Χριστοῦ μας θρησκείαν, ἦν πρῶτοι ἐν Εὐρώπῃ οἱ ἐν Βυζαντίῳ Αὐτοκράτορες τοῦ ἠσπασάντο.

Ἀλλὰ τίς διετήρησε τὰ ἱερὰ ταῦτα καὶ εὐγενῆ αἰσθητάματα; Τίς μετέδιδεν εὐσεβῶς αὐτά, ὡς ἱερὰν καὶ πολύτιμον παρακαταθήκην, καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας καὶ καθ' ὅλας τὰς τῶν γενεῶν ἐναλλαγὰς; Τίς ἄλλος εἰ μὴ ἡ Ἑλληνὶς γυνὴ; Αὕτη ἐγένετο ἡ ἱερὰ Ἐστία ἡ τὸ θεῖον τῆς φιλοπατρίας πῦρ λευθότως ἐπὶ τόσους αἰῶνας ὑποδαυλίσασα! Αὕτη διετήρησε τὸ πῦρ τοῦτο ἄσβεστον καὶ ἀκμαῖον μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἐπισημῶς ἐσήμερον ὁ συνηθηματικὸς τῆς ἐλευθερίας κώδων!

Ὅρθοι ἴστανται ἐτι οἱ ἀποροῦνες καὶ ἀπόκημοι βράχοι καὶ ἀπειλητικῶς χαίνοντα τὰ τῶν βαρῶν καὶ παράγγων χεῖλη, διὰ μέσου τῶν ὁποίων οἱ ὑπὸ τὸν ζυγὸν μητέρες μας ἀψηφούσαι τὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των ἐπικειμένην βάρβαρον καὶ αἰμοχαρῆ τιμωρίαν, ὠδήγουν τὰ τέκνα των, νύκτωρ, εἰς τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις κεκρυμμένους ναοὺς, ἐνθὰ ἐπιστήμους ἀντηλλάσσοτο ὁ ὑπὲρ πίστεως καὶ ἐλευθερίας ὕρκος.

Ὅταν δ' ὑψώθη ἡ σημαία τοῦ πολέμου, ὅταν δρᾷ Ἑλλήνων ἔλαβε τὰ ὄπλα, ἵνα διεκδικήσῃ τὴν γῆν τῶν πατέρων

τοῦ, ἡ Ἑλληνὶς γυνὴ δὲν συνεσπείρωθη ἐντρομος εἰς τινα γωνίαν, ἀλλ' οὔτε περιορίσθη εἰς τὸ εὐγενὲς τῆς νοσοκόμου στάδιον, ὅπερ ἐν τοῖς πολέμοις θεωροῦσιν ὡς τὸ μᾶλλον ἀρμόζον τῇ γυνικαῖα φύσει.

Ἐὰν ἠδύνασθε, Κύριοι μου νὰ με ἀκολουθήσῃτε ἂνὰ τὴν εἰς τὰς φάραγγας καὶ τὰς κοιλάδας νοερὰν κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην περιπλάνησίν μου, ἐὰν ἀντερέχετε μετ' ἐμοῦ ἂνὰ τὰς περικαλίτους καὶ υπερηφάνους ῥάχεις τῶν Ἑλληνικῶν ὀρέων, ἠθέλετε ἴδει τὴν Ἑλληνίδα τοῦ 21 ἐν καταπληκτικῇ καὶ ἐπερόχῳ στάσει; Ἐδῶ ἡ Μόσχῳ, ἐν ἀρειμανίῳ ἐξοπλισμῷ, ἐπὶ κεφαλῆς γυναικῶν, προτείνει ἐπιθεσιν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ὅστις κρατεῖ ὡς Ὀμηρον εἰρήνης κῆλῆ προσεχούς τῶν ὅπλων παραδόσεως τὸν μονογενῆ υἱὸν τῆς Φῶτον. Ἡ ἀπάντησις τῆς ποδὸς τὴν ὑποδείξασαν τὸν κίνδυνον, ὅν τὸ τέκνον τῆς διέτρεχε ἐὰν συνεκροτεῖτο μάχῃ ὑπήρξε μόνον εἰς τὰ ἱστορικὰ τοῦ κόσμου χρονικά. *Τὸ παιδί μου εἶναι παιδί τοῦ Σουλιῦ, καὶ ἐὰν σωθῇ τὸ Σούλι, ὡς σωθῇ καὶ τὸ παιδί μου, καὶ ἐὰν χαθῇ τὸ Σούλι, ὡς χαθῶ καὶ ἐγὼ καὶ τὸ παιδί μου.*

Δίδει τὸ σύνθημα τοῦ πολέμου καὶ ἀποτεινομένη πρὸς τὰς γραικὰς συμπολίτιδας τῆς: Σεῖς αἱ γραικίαι μείνατε ἐδῶ με τὰ παιδιά μας. Ἐὰν ὁ ἐχθρὸς σας πολιορκήσῃ σφικταγκαλιασθῆτε τὰ τέκνα μας καὶ ριφθῆτε μετ' αὐτῶν ἀπὸ τοῦ βράχου τούτου!

Ἐπὶ κεφαλῆς 300 συμπολιτῶν τῆς ἔλυσε τὴν ὑπὸ τὸν ἠθριώδη Ἀλῆ Πασᾶν πολιορκίαν τοῦ Σουλιῦ καὶ ἔτρεψεν εἰς ἄτακτον φυγὴν ἐχθρὸν δεκάκις πολυπληθέστερον. Οἱ ποιηταὶ ὕψωσαν καὶ ἡ ἱστορία διετυμπάνισεν εἰς πᾶσαν γλῶσσαν τὴν ἀνδρείαν τῶν ἀρχαίων Σπαρτιατίδων μας. Ἐγὼ ἐν τούτοις βλέπω ὠχρίως τὰς σκιὰς ἐκεῖνων πρὸ τῶν ἠρωίδων τοῦ 21, ὧν αἱ πλεῖστοι ἀγνοοῦν μέχρι σήμερον διατελοῦσι. Αἱ καλλιπάραιοι καὶ καλλιπλόκαμοι ἐκεῖνοι! Ἀμαζόνες ἐκράδαινον τὰ ξίφη ὑπὲρ τὰς ἐχθρῆκας κεφαλὰς, ὡσεὶ ἐπρόκειτο νὰ θρέψωσιν ἄνθη. Πῦρ αὐτὰς ἄλλη ἠρωὴς ἡ γηραιὰ Δέσπω! Ἀφοῦ ἐπὶ δεκαήμερον ἀνδρείως ὑπερασπίσθη τὸν πύργον τῆς συγκαλεῖ εἰς οἰκογενειακὸν συμβούλιον τὰς εἴδεκα θυγατέρας καὶ ἐγγονὰς τῆς οἱ ἄνδρες ἐνοεῖται ἦσαν εἰς τὸ βουδόν. Αἱ τροφαὶ μας, παιδιὰ μου ἐξηνηλθῆσαν λέγει, τί θέλετε σκλαβιάν ἢ θάνατον; Θάνατον!! ἀνακράζουσιν ὅλοι μῆ φωνῆ καὶ ἡ Δέσπω θέτει πῦρ εἰς τὴν πυριταποθήκην. Ὁ πύργος διαρρηγνύμενος καὶ ὑψόμενος εἰς τὸν ὀρίζοντα ἀφῆκε βαρὺν καὶ ὑπόκωρον στεναγμὸν, θρηῶν καὶ αὐτὸς τὸν θάνατον τῶν ἀθανάτων γυναικῶν, ὧν αἱ ψυχαὶ ἀνῆλθον ὡς θυμικὰ φιλοπατρίας πρὸς τὸν Θεόν. Ὅλιγον ἀπωτέρω αἱ Σουλιώτιδες χορεύουσαι τὸν χορὸν τοῦ θανάτου, κρημνίζονται μία πρὸς μίαν εἰς τὸ βάραθρον μετὰ τῶν τέκνων των, προτιμώσαι τὸν ἐνδοξὸν τοῦτον θάνατον τῆς ἀτιμίας.

Δὲν θέλω, κυρίαί καὶ κύριοι νὰ καταχρησθῶ τῆς ὑπομονῆς σας. Ἐὰν ἠκολούθουν τὴν ἐξέλιξιν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ἂνὰ πᾶν βῆμα καὶ σημεῖον αὐτῆς, ὑπὸ πάντα αἵματοκυλιζόμενον λίθον τῆς Ἑλληνικῆς γῆς ἠθέλων σας ἀποκαλύψει καὶ μίαν γυναικειὰν ἱστορίαν.

Ἡ ἐπανάστασις κατέπαυσε. Τεμάχιόν τι τῆς πάλαι μεγάλῃς Ἑλλάδος ἀνέκτισε τὴν ἀνεξαρτησίαν του. Ἡ γυνὴ τότε ἀφῆκε τὸ ὄπλον καὶ τὸ βουδὸν καὶ ἐπανελάβε τὰ προσ-

φιλῆ τῆς μητρὸς καὶ συζύγου καθήκοντα. Ὁ πολιτισμὸς μετὰ τῶν εὐεργετικῶν δῶρων του ἐπεσκέφθη βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον τὴν Νέαν Ἑλλάδα καὶ ἡ τέως ἀμαθὴς γυνὴ ἠσθάνθη τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐμερίμνησε περὶ ἰδρύσεως Παρθενωγαγείων τῆς Α'. κατωτέρως ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀθροῖαι ἐσπευσαν αἱ Ἕλληνίδες νὰ καταταγῶσιν ἐν αὐτοῖς. Ἡ Ἑλληνὶς φύσει εὐφυὴς, ἀγγίλους, πεπρωτισμένη ὑπὸ πνεύματος ἀντιληπτικῶ ἐδείξει τοιαύτην πρὸς τὴν παιδείαν ἐπίδοσιν, ὥστε ἐνωρίτατα ἐγένετο καταφανὴς ἡ ἀνάγκη παροχῆς ἀνωτέρας πρὸς αὐτὴν ἐκπαιδεύσεως.

Ἄνδρες τινὲς τῶν γραμματῶν καὶ κεφαλαίουχοι Ἕλληνες ἐσημασίασαν ἰδιωτικὴν ἐκπαιδευτικὴν εἰταιρίαν πρὸς σύστασιν Διδασκαλείου θηλέων. Πλούσιος δὲ τις ὁμογενὴς ὁ ἀοιδίμος Ἀρσάκης ἔδρυσεν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἰδίαις δαπάναις μεγαλοπρεπὲς κτίριον, ὅπερ ἐδώρησε πρὸς τὴν εἰταιρίαν ὀπόθεν καὶ Ἀρσάκειον ὀνομάσθη καὶ ἐν τῷ διαμορφοῦνται μέχρι σήμερον ἐπὶ διδάκτρους, δυστυχῶς, αἱ Ἕλληνίδες διδάσκαλοι.

Πλὴν τοῦ διδασκαλείου τούτου λειτουργοῦσι καὶ ἄλλα ἐν Ἀθῆναις καὶ εἰς τινας τῶν Ἑλληνικῶν μεγαλοπόλεων ἐκπαιδευτήρια τῆς αὐτῆς τάξεως, ὅπως Ἰδοσυτηρητα, ἰδρυθέντα ὑπὸ λογίων κυριῶν.

Ἰδοῦ ὅτι ἐγένετο μέχρι σήμερον ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ Ἑλλάδι ὡς πρὸς τὴν γυναικειὰν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν Αἱ κατὰ καιροὺς κυβερνήσεις δυστυχῶς ἐνέμειναν καὶ ἐμμένουσι μόνον εἰς τὴν Α'. κατωτάτην παιδευσιν. Ἡ μὴ διαθέτουσα ὅθεν τὰ μέσα νὰ καταβάλλῃ δίδακτρα, καὶ ἡ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις διαμένουσαι περιορίζει τὴν μόρφωσιν τῆς εἰς τὰ στενώτατα ὅρια τῆς στοιχειώδους καὶ ἐν πολλοῖς ἐλλειπούς δημοτικῆς παιδεύσεως.

Τὴν ἐλλείψειν ταύτην θεωρήσασα σπουδαιοτάτην διὰ τὸ φύλον μας ἐν σχέσει μάλιστα εἰς τὰ πρὸς τοὺς ἀνδράς χορηγούμενα δαψιλῆ μέσα πρὸς ἀνωτέρων ἐκπαιδευσιν συνέταξα κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἀναφορὰν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Βουλὴν, ἐξαιτουμένη τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως σύστασιν ἀνωτέρων Παρθενωγαγείων ἐν τῇ Πρωτεύουσῃ καὶ ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τὴν δωρεὰν παροχὴν μέσης ἐκπαιδεύσεως πρὸς τὸ γυναικειὸν φύλλον. Ἡ ἀναφορὰ αὕτη ἐφοδικασθεῖσα ὑπὸ πολλῶν χιλιάδων ὑπογραφῶν, ἠθέλον εἰσχυρῆ εἰς τὴν Βουλὴν εἰ μὴ πληθὺς ἄλλα προυγηθέντων νομοσχεδίων, μᾶλλον ἐπειγόντων, φαίνεται, διὰ τοὺς κυρίους, ἐξῆντλει τὸν πρὸς συζήτησιν χρόνον. Ἀμα ὅμως τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν τῆς νέας συνόδου τὸ ζήτημα τῆς μέσης γυναικειᾶς ἐκπαιδεύσεως θέλει τεθῆ ὀριστικῶς ἐπὶ τοῦ τάπητος καὶ λυθῆ, ὡς ἐλπίζομεν, ὀριστικῶς ὑπὲρ ἡμῶν.

Πλὴν τῆς ὑποδειχθείσης ἐλλείψεως τῆς μέσης ἐν Ἑλλάδι ἐκπαιδεύσεως τὸ σύστημα πρακτικῶν, τεχνικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν γυναικειῶν σχολῶν, ὅπερ τοιαῦτα εὐεργετικὰ ἔσχεν ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ ἀποτελέσματα, παρ' ἡμῖν διατελεῖ ἐντελῶς ἀγνωστον.

Ἐπιπροστίθημι δ' ὅτι πᾶν τὸ βίον τῶν ἡμετέρων καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν κατωτάτην καὶ στοιχειώδη παιδευσιν τῶν θηλέων, πάντα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν λειτουργίαν, ἡκανονισμόν, ἐποπτεῖαν καὶ τὸν ἐν γένει μηχανισμόν τῆς θηλείας ἐκπαιδεύσεως ἀνατίθεται εἰς χεῖρας ἀνδρῶν ἐν πολλοῖς ἀδαῶν καὶ

ἀκαταλλήλων πρὸς τοῦτο. Δὲν ἔχομεν ἡμεῖς συμ' οὐλικά, ἐπιτροπίας, ἐποπτείας καὶ ἐφορείας κυριῶν. Ὁ ἀνὴρ βασιλεύει ἐν πᾶσι, διατάττει καὶ κανονίζει τὰ πάντα. Εἶναι ἡ ἄρχὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ παντός. Θεωρῶν ἑαυτὸν ὑπέροχον τόσον ἐν τῇ πνευματικῇ ἀναπτύξει, ὅσον καὶ ἐν ταῖς τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδίας ἐκφάνσεσι ἀναλαμβάνει ἀπάσας τὰς εὐθύναι, δι' ἃς ὄφειλεν ἡ κοινωνία αὐστηρὸν νὰ τῷ ζητῆ λόγον.

Μεθ' ὅλα ταῦτα αἱ γυναῖκες βυθίζουσι πρὸς τὰ ἑμπρός. Ἐχομεν γυναῖκας, αἵτινες δι' ἰδίων θυσίων, ἀγῶνων καὶ πολυχρονίου μελέτης κατέχουσι ζηλωτῆν θέσιν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν ἀνεπτυγμένων τοῦ αἵματος γυναικῶν. Σήμερον εἰσι δύο συμπολίτιδες μου αἱ δεσποινίδες Καλλιστέρη καὶ Καλαπιθάκη ἀκολουθοῦσιν εὐδοκίμως τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτῶν σπουδὰς ἐν τοῖς ὑμετέροις Πανεπιστημίοις. Ἡ Ἰδρυσίς ἐν Ἑλλάδι γυναικείας Ἐραμερίδος, διευθυνομένης καὶ συντασσομένης ἀποκλειστικῶς ὑπὸ Κυριῶν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς γυμνάσιον τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως τῶν μετὰ ζήλου ἐπιδοθεισῶν εἰς ἀνωτέρας σπουδὰς γυναικῶν.

Ἡ Ἐφημερίς αὕτη, Κυρίαι καὶ Κύριοι, ἰδρῦθη ἀπὸ τριετίας ἤδη ὑπὸ τὴν διευθύνσειν μου καὶ τῇ ἀποκλειστικῇ πρωτοβουλίᾳ μου. Δὲν θέλω νὰ μνημονεύσω ἐνταῦθα τοὺς κινδύνους, οὗς ἠψήφισα, ἀλλ' οὔτε τοὺς ἀγῶνας ἐοθ' ὅτε δὲ καὶ τὰς ἀνάδρομους ἐπιθέσεις, ὧν ἀντικείμενον ἐγενόμην. Τὰ κακὰ καὶ αἱ πικρίαι ἀποβλέπουσιν ἐμὲ, τὸ καλὸν ὅμως μένει κοινὸν κτῆμα. Ὁμιλήσωμεν ὅθεν περὶ αὐτοῦ.

Ἡ «Ἐφημερίς τῶν Κυριῶν» ἐπιδιώκει τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν τῆς γυναικῆς μόρφωσιν. Ἀκολουθεῖ τὴν δρᾶσιν αὐτῆς ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ. Γνωρίζει αὕτη τὰ κατὰ τὴν γυναικειαν ἐκπαίδευσιν, τὴν γυναικειαν καλλιτεχνίαν, φιλολογίαν, ἱστορίαν, τὴν διοικήσιν τοῦ οἴκου. Ἀσχολεῖται εἰς τὴν ὑγιᾶ καὶ πατριωτικὴν μόρφωσιν τέκνων. Ἐκθετεῖ τὰ κατὰ τὸν βίον ἐκείνων, αἵτινες ἐδοξασαν τὸ φῶλλον μας. Συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς ἀδικουμένης. Ἐνθαρρύνει καὶ παραγορεῖ τὴν πάσχουσαν. Προτρέπει ἰδιαιτάτα εἰς τὴν εὐεργετικὴν καὶ ἐξευγενίζουσαν τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχὴν ἐργασίαν καὶ ἀποπειθεὶ ὅτι μόνον δι' αὐτῆς ἐπιτυγχάνεται ἐν τῷ κόσμῳ ἀληθὴς εὐτυχία. Ἰδοῦ τὸ πρόβλημα μου! Δὲν ἐξήγησα ποτὲ τὴν πολιτικὴν τῆς γυναικῆς χειραρτέτην—διότι, ὡς εἶπον ἤδη, εἴμεθα πολὺ ὀπίσω εἰς—ἀλλ' ὅπου ὁ νόμος τὴν ἀδικεῖ, παρεπονέθη κατὰ τοῦ νομοθέτου. Ἐεῖνο ἰδίᾳ ὅπερ ἐπιμόνως καὶ μετὰ στοργῆς ἐπιδιώκω, ἐκεῖνο ὅπερ θὰ ἀποτελέσῃ τὸ χάρισμα καὶ τὴν ὑπερῆρανίαν τοῦ βίου μου εἶσαι, ἐάν κατορθώσω νὰ συντελέσω κατὰ τι εἰς τὴν ἰδρυσὶν δημοσίων τῶν θηλέων Λυκείων καὶ εἰς τὴν σύστασιν, εἴσω καὶ μιὰς, ἐπὶ τοῦ παρόντος, γυναικείας πρακτικῆς σχολῆς, ἐν ἧ ἠμορφούμενοι αἱ Ἑλληνίδες μας θέλουσιν ἀντλήσει τὰ αὐτὰ ἀγαθὰ, ἅτινα αἱ ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ ἀδελφαὶ τῶν τόσῳ θαυμάσιως καὶ πλουσίως νέμονται. Ἐπὲρ τῆς ἐπιτειξέως τοῦ πόθου μου τούτου ἐπικαλοῦμαι σήμερον τὴν πολύτιμον τοῦ Συνεδρίου τούτου ἄρωγν, ὅπως ἐκφράσῃ εὐχὴν, ἣν θέλω υποβάλλει εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Βουλὴν τῆς Πατρίδος μου: «Ἰνα ἡ κυβερνήσις καὶ πάντες οἱ δυνάμενοι συντελέσωσι τάχιστα εἰς ἰδρυσὶν γυναικείων σχολῶν τῆς μέσης ἐκπαίδευσως ὡς καὶ πρακτικῶν τοιούτων. Ὅτι πρᾶκττοντες τούτο ἐξυπηρετοῦσι τὰ ὑψίστα τῆς Πατρίδος συμφέροντα καὶ συντε-

λοῦσιν εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῆς οἰκογενείας καὶ κοινωνίας. Πρὸς δὲ νὰ παραχωρηθῇ καὶ πρὸς τὴν Ἑλληνίδα ὡς πρὸς ὅλας τὰς γυναῖκας τοῦ κόσμου εὐρύτερον στάδιον ἐνεργείας ἐν τῇ ἐργασίᾳ.

Περ' ἡμῶν, Κυρίαι καὶ κύριοι, ἡ γυνὴ εἶναι ἡ διδάσκαλος, ἡ ῥάπτρια, ἡ ὑπέρτερος. Θὰ μειδιάσῃτε βεβαίως μανθάνουσαι ὅτι τὸ ἐμπόριον τῶν τριχάπτων, τῶν ταινιῶν, τῶν παιγνίων, τῶν ἀνθέων καὶ ὄλων τῶν γυναικείων ἀντικειμένων ἐνεργεῖται ἀπὸ ἀνδρῶν γενειοφόρων καὶ με στίβητους βραχιόνας. Ὅτι οἱ υἱοὶ τῶν γεωργῶν, καὶ κτηνοτρόφων μας ἀφήνουσιν ἀκλληεργήτους τοὺς οἰκογενειακοὺς ἀγρούς τῶν ἀποφρονόουσι τῶν ρωμαλέων βραχιόνων τῶν τὰς χέρους ἥδη γαίας τῶν καὶ κατέχονται ἀγελῶν εἰς τὰς πόλεις, ἵνα διὰ τῶν τιλλῶδων χειρῶν τῶν μᾶς μετρώσι τὰ λεπτέλιπα τριχάπτα, ἣ μᾶς πωλοῦσιν ἄνθη, καρφίδια, ταινίας καὶ κλωστής. Ἡ πτωχὴ δὲ τῆς πόλεως κόρη διάχει τὸν βίον τῆς τῆς ἀέργως ἢ σπανιότατα κερδίζει τὸν ἄρτον τῆς ἐργαζομένης νυχθημέρον.

Καὶ οἱ ἀτυχεῖς οἰκογενειάρχαι τήκονται πρὸ τοῦ σκοτεινοῦ καὶ ἀβεβαίου μέλλοντος τῶν θυγατέρων τῶν, θεωροῦσι τὴν γέννησιν κόρης μεγάλην δυστυχίαν καὶ ἀποθνήσκουσιν ἐγκαταλείποντες αὐτὰς ἄνευ ἄρτου, ἄνευ στρίγματος.

Τὸ ζήτημα τοῦτο πολλάκις ἐθίξα διὰ τῆς ἐφημερίδος μου καὶ πολλὰ ἄβρη ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἐδημοσίευσα. Ὅπερ δὲ με ἐνθαρρύνει καὶ πληροῖ τὴν καρδίαν μου ἐλπίδων εὐδιώων εἶναι ὅτι μετὰ τῶν χιλιάδων ἀναγνωστριῶν μου κατατάσσεται καὶ ἡ καλὴ βασιλοῦσά μας Ὁλγὰ, ἣ εἰς πᾶσαν ἀγαθὴν πρᾶξιν πρωταγωνιστοῦσα.

Ἀκολουθήσωμεν ἤδη τὴν Ἑλληνίδα, ὑφῶσαν τὴν σημαίαν τῆς ἀγαθοεργίας καὶ φιλανθρωπίας. Πρῶτον φιλανθρωπικὸν ἰδρυμα, συστηθὲν τῇ πρωτοβουλίᾳ γυναικῶν εἶναι τὸ Ἀμαλίου Ὁρφανοτροφείου. Ἡ ἱστορία του λίαν συγκινητικὴ εἶναι ἀξία νὰ μνημονευθῇ ἐνταῦθα.

Ὅτε περὶ τὸ 1855 ἡ βρωταλοῖγος χολέρα ἐμάστιζε τὰς Ἀθῆνας, γυνὴ εὐεργετίας, με καρδίαν μεγάλην καὶ εὐγενῆ ἡ κ. Μερία Ὑψηλάντη μετέβαλε τὸν οἶκόν τῆς εἰς ἀσυλοτῶν ἐκ τῆς χολέρας ἀπορραζιζομένων κορασίων. Ἰδοῦσα ὅτι ἐντὸς μηνὸς ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἤξην ἐπαισθητῶς ἐπέκειντο περὶ συστάσεως ὀρφανοτροφείου καὶ τῆς ἰδέας τῆς ταύτης κατέστησε κοινὸν καὶ ἄλλας τῆς πρωτευούσης σημαίνουσας κυρίας.

Ἀπερασίθη ὅθεν ἡ ἰδρυσίς τοῦ πρώτου ἐν Ἑλλάδι τῶν θηλέων ὀρφανοτροφείου, κατακυβερτούσης τὰ πρῶτα κεφάλαια αὐτῆς τῆς κ. Ὑψηλάντη. Διοικητικὴ τοῦ ὀρφανοτροφείου ἐκ Κυριῶν ἐπιτροπὴν κατηρτίθη πᾶραυτα ὑπὸ τὴν ἐπίτιμον προσεδρίαν τῆς βασιλείας τότε τῆς Ἑλλάδος Ἀμαλίας. Γενναῖοι ὄμογενεῖς συνετέλεσαν διὰ πλουσίων παροχῶν καὶ κληροδοτημάτων, ὅπως ἐντὸς τεσσάρων ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ ἐτῶν ἰδρῦθη λαμπρὴν καὶ μεγαλοπρεπέως μέγαρον ἀμιγλῶμενον πρὸς τὰ τελειότερα τοιούτου εἶδους Εὐρωπαϊκὰ καταστήματα.

Ἐν αὐτῷ πολλὰ ὄφρανα ἔτυχον μέχρι σήμερον προστασίας καὶ περιθάλψεως. Πλὴν τῶν μητρικῶν φροντίδων τῶν αἱ κυρίαι αὗται παρέχουσιν εἰς τὰς ὄφρανας καὶ διδασκαλίαν τῶν στοιχειωδῶν μαθημάτων, εἰδικῶς δὲ ἐξασκοῦσιν αὐτὰς εἰς τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας, ὡς τὴν ραπτικὴν, ποικιλτικὴν καὶ

τριχαπτοπιάν. Αἱ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀνατροφῆς τῶν ἀποφοιτῶσαι ὄφραναί λαμβάνουσι πλὴν τῶν χειρωδῶν ἐνδυμάτων τῶν καὶ χρηματικὸν δῶρον, ποικίλλον ἀπὸ 500—2,000 φρ. Οἱ πόροι τοῦ καταστήματος τούτου προήχθησαν κατὰ τὸ 35τὸς διάστημα τῆς λειτουργίας του δι' ἄλλεπαλλήλων δωρεῶν εἰς τὸ σημαντικὸν ποσὸν τῶν 2,095,000 φρ.

Τὴν ἰδρυσὶν τούτου ἐπικολούθησε τῇ πρωτοβουλίᾳ καὶ πάλιν γυναικῶν ἡ σύστασις τοῦ ἐργαστηρίου τῶν ἁγίων γυναικῶν κατὰ τὸ ἔτος 1872. Πλούσιος ὄμογενὴς ὁ κ. Ἀνδρέας Συγγρὸς ἰδρυσε ὄφρανον κτίριον, ὅπερ προσέφερεν πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν Κυριῶν.

Εἰς τὸ ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν προστασίαν τῆς βασιλίσης ἀρίστα λειτουργοῦν ἐργαστήριον τοῦτο φοιτοῦσιν ἄποροι γυναῖκες, πάσης ἡλικίας, ποριζόμεναι ἐντιμον καὶ προσοδοφόρον ἐργασίαν, πρὸς δὲ καὶ ἠθικὴν καὶ θρησκευτικὴν μόρφωσιν. Τὸ ἐργαστήριον συνετέλεσεν ἐπίσης εἰς ἀνάπτυσιν τῆς ἐγκωρίου βιομηχανίας, προαγαγὼν τὰς ἐν τῷ τόπῳ γυναικείας τέχνας εἰς περιωπὴν τελειότητος. Ἐνταῦθα εἰσάγεται ἡ μετάξι καὶ τὸ μαλλίον ὅπως ἀκατέργαστα, ἵνα ἐξαχθῶσι ὑπὸ μαρφῶν ὄφραίων ἀνατολικῶν ταπήτων, παραπετασμάτων, μαλλίνων κλινισκευῶν ὧν ἡ στερεότες κατέστη παρομοιωδῆς. Ἄλλὰ καὶ βυμβρακερὰ ὕψματα κατασκευάζονται ἐν αὐτῷ λίαν δεξιῶς καὶ ὄφρακα θερινὰ φορέματα, ἅτινα αἱ Ἑλληνίδες προτιμῶσι λόγω στερεότητος καὶ ἰδιορρυθμίας τοῦ ὕψματος.

Ἡ ραπτικὴ δὲ ἡ ποικιλτικὴ καὶ ἡ τριχαπτοπιὰ εἰς τοιοῦτον βηθὸν ἐντελείας προήχθησαν ὥστε καὶ αὕτη ἡ προῖξ τῆς βασιλοπαιδῆς Ἀλεξάνδρας καὶ νῦν μεγάλης Δουκίσσης τῆς Ρωσίας αὐτὸς κατασκευάσθη.

Ὅπως διαφόρου προορισμοῦ ἀλλὰ μεγαλητέρας εἶσι χρησιμότητος ὑφῶται ὀλίγον ἀποτέρω μεγαλοπρεπέως ἐκ λευκοῦ μαρμαροῦ μέγαρον. Ὑπὸ τὴν φιλάνθρωπον στέγην αὐτοῦ ἀναπαύει τὸ καταπεπονημένον σῶμα τοῦ ὁ πάσχοντος, ὁ ἀσθενέως, ὁ ἀστεγὸς καὶ ἀπροστάτετος. Χεῖρες γυναικείαι περιποιῶνται τοὺς πάσχοντας καὶ δάκρυα γυναικῆς χύνουσι βάλαμον παραγορίας ἐπὶ τῆς ἐπιθανατοῦ τοῦ ἀλγοῦντος κλίνης. Εἶναι τὸ Νοσοκομεῖον ὁ «Εὐαγγελισμὸς» ἰδρῦθὲν τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς φιλανθρωποῦ βασιλείας μας Ὁλγας καὶ τῇ χρηματικῇ εἰσφορᾷ πολλῶν Ἑλλήνων καὶ Ἑλληνίδων. Διοικεῖται ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν προστασίαν τῆς βασιλείας ὑπὸ ἐπιτροπῆς κυριῶν, περιλαμβάνει δὲ ὑπὲρ τὰς 111 κλίναις, ὧν 55 ὄφειλονται εἰς διαφόρους εὐεργέτας ἐξ ἀμοτέρων τῶν φύλων. Τὸ φιλάνθρωπικὸν τοῦτο ἀσυλον μόλις ἐπὶ ὀκταετία λειτουργοῦν ἐκτεταται ἤδη περιουσίαν, ἀνερχομένη εἰς 1,049.18 δραχμ. Ἐνταῦθα μορφοῦνται καταλλήλως νοσοκόμοι προθυμοὶ πάντοτε νὰ μεταβῶσιν ὅπου τὸ καθῆλον καὶ ἡ φιλανθρωπία καλέσῃ αὐτὰς.

Εἰς ἐπισφράγισιν δὲ τοῦ εὐεργετικοῦ σταδίου τῆς Ἑλληνίδος γυναικῆς ἔρχεται σειρὰ ὄλη φιλοπότων ἀδελφοτήτων, περὶ ὧν ὡς καὶ περὶ τῶν ἐν συντόμῳ ἄνω μνημονευθέντων καταθέτω ἐκθεσιν λεπτομερῆ εἰς τὸ γραφεῖον, ἰδυνάτουσα νὰ μακρυγορήσῃ ἐπ' αὐτῶν, χωρὶς νὰ καταχρασθῶ τῆς ὑπομονῆς σας. Τούτων προεξέρχει ἡ ἐπὶ δεκαπενταετίαν ἐν Ἀθῆναις λειτουργοῦσα Φιλῶπιτος Ἀδελφότης τῶν Κυριῶν. Ἀθαρύτως, ταπεινῶς, μετριοφρῶνως, αἱ κυρίαι αὗται ἐπικαλοῦνται τὴν γενναίαν συνδρομὴν τοῦ πλουσίου, ὡς καὶ τὸν

ὄβολον τοῦ ἐργάτου πρὸς περίθαλψιν τῆς πασχούσης καὶ πνομένης ἀνθρωπότητος. Ὑπαρξουσιν ἀληθῶς ἐν τῇ ἐξελίξει τοῦ γυναικείου βίου στιγμαί, καθ' ἃς ἡ γυνὴ μεταβάλλεται εἰς εὐεργετικὴν θεότητα. Μάτην θὰ ζητήσῃ τις τὴν θεότητα ταύτην ἐν χρυσοπαρούσι περιθάλαις καὶ ἀδαμαντοποικιλτοῖς κόσμοις. Ἄλλ' ἐν τῇ καλύβῃ τῆς χάρας μητρὸς ἢ τοῦ ἀγωνιῶντος πατρὸς παρίσταται ἡ γυνὴ ἐν ὄλη τῇ θεῷ αἱ ἄληθι, δι' ἧς ὁ θεὸς περιβάλλει αὐτήν. Αἱ γυναῖκες τῆς Ἀδελφότητος μας κατατάσσονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ταύτῃ τάξει ὡς καὶ πᾶσαι αἱ ἀδελφαὶ τῶν τῶν Πειραιῶς, Χαλκίδος, Πατρῶν καὶ ἐν γενεῖ τῶν τῆς ἐλευθέρως καὶ δούλης Ἑλλάδος, ἧτις βρῆται φιλοπότων Συλλόγων καὶ Ἀδελφοτήτων.

Τοιαύτη, κυρίαι καὶ κύριοι, ἐν περιλήψει ἢ ἐν Ἑλλάδι δρᾶσι τῆς γυναικῆς, ἧτις καὶ εἰς τὸν ἰδιωτικὸν αὐτῆς βίον λίαν ἐνδιαφέρουσαν παρέχει εἰκόνα. Ἡ σύγχενος Ἑλληνὶς εἶναι καλὴ καὶ πιστὴ σύζυγος καὶ ἀφοσιωμένη μήτηρ. Τοῦτο δὲν τὴν ἐμποδίζει μεθ' ὅσα καὶ ἄν λέγῃσι νὰ ἀναμνησθῇ εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ νὰ ἴται ἐπίσημος καὶ σημαίνουσα δύναμις ἐν ἡμέραις ἐκλογῶν. Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τοῖς χωρίοις ἰδίᾳ, ἡ γυνὴ διαδραματίζει πρόσωπον πρῶτον πολιτικόν, συγχερατὴ καὶ συνδιαλλάσσει τὸ κόμμα τοῦ πολιτευομένου ἀνδρός, ὡς ἀντίπαλος δὲ εἶναι φιλοφρόνως καὶ ἐπικίνδυνος.

Ἡ χωρική εἶναι φύσει καλλιτέχνης. Τὸ ἐθνικὸν ἐνδυμᾶ τῆς ποικίλλει μετὰ καιροσθησίας, ἀρμονικῆς τῶν χρωμάτων συζεύξεως καὶ ὑπομονῆς ἐκτάκτου. Τὴν τέχνην τοῦ υἱαίνειν ἀναπτύσσει αὐτοδίδακτος καὶ διὰ τῶν μάλλον ἀρχετύπων ὄφρακαίων εἰς τοιοῦτον βηθὸν τελειότητος, ὥστε ὑπερῆφανος νὰ ἐκθέσῃ τὰ ἔργα τῆς ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἐκθέσει καὶ νὰ προκαλῆ εἰς συναγωνισμὸν καὶ αὐτοὺς τοὺς Εὐρωπαίους βιομηχάνους.

Εἰς τὸ Ἑλληνικὸν τμήμα τῆς Ἐκθέσεως θέλετε ἴδει πλὴν τῶν ὄφραίων τοῦ ἐργαστηρίου μας ἔργων καὶ πλεῖστα ἄλλα τῶν ἄλλων χωρικών μας. Ἰδιαιτάτα θέλετε θαυμάσει τὰ ὕψματα τῆς μαγίσσης ὕφαντρίας μας κ. Σπάρτης Καρασταμάτη, ἧτις ἀμιγλάται τὴν πολυμήχανον ὄφρακὴν εἰς τὰ ἀεροειδῆ χρυσούφαντα καὶ καλλίχρα κρέπια, ἅτινα ἄνευ τῆς ἐλαγίστης τοῦ ἄφρου βοήθειας κατασκευάζει.

Τοιαύτη ὑπὸ γενναίων ἐποφῶν ἢ Ἑλληνίδος γυνῆ. Ἐκ τῶν ἔργων, τῶν συζητήσεων καὶ μελετῶν, ἃς αἱ ἀπανταχόθεν τοῦ κόσμου σοφαὶ γυναῖκες συνῆλθον νὰ ἐκθέσωσιν ἐνταῦθα ὑπὲρ τῆς προόδου τοῦ φύλου μας, ἀναμῶνται καὶ αἱ Ἑλληνίδες νὰ φωτισθῶσι καὶ ἐδγηθῶσι. Ἐνοῦνται δὲ μετὰ συμπαντος τοῦ Ἑλληνικοῦ κόσμου τοῦ τόσῳ συμπαθῶς πρὸς τὸ Γαλλικὸν Ἔθνος διακειμένου, ὅπως ἐκφράσωσιν ὑμῖν τὰς ἐπὶ τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς συγκλήσεως τοῦ διεθνούς τούτου Συνεδρίου εὐχαριστίας τῶν.

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Παρίσιος, 14 Ἰουλίου 1889.

Τὴν παρελθούσαν Πέμπτην ἐτελέσθη ἐπίσημως ἐν τῇ εὐρείᾳ καὶ ὄφρακαί αἰθούσῃ τῆς Δημαρχίας, ἡ ἐναρξὶς τῶν ἐργασίων τοῦ ὑπὲρ τῶν γυναικείων ἔργων καὶ ἐταιριῶν συκλήθης ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως διεθνούς Συνεδρίου, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ, γερουσιαστοῦ καὶ πρῶτον ὑπουργοῦ κ. Ἰουλίου Σίμωνος.

Οἱ ὑπουργοί, ὁ Νομάρχης, γερουσιασταί, δήμαρχοι καὶ βουλευταὶ εἶρον καταλάβει τὰς ἐπὶ τῆς μεγαλοπρεποῦς ἐξέδρας θέσεις τῶν ἧς τὰς πρώτας σειρὰς κατεῖχον αἱ ξένη ἀντιπρόσωποι.

Ὁ πρόεδρος κ. Ἰούλιος Σίμων τύπος εὐφυῆς καὶ ζωηρῶ γέροντος ἐγεργετῆς ἐκέρχεε τὴν ἐναρξὶν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου διὰ πειστικότητος καὶ μεστοῦ ἐπιχειρημάτων λόγου.

Εθνεκα την γυναίκα εις την εμπρέπουσαν αυτή θέσιν, και έμέμφθη τόν γαλλικόν τύπον και τούς Γάλλους συγχρόνους έλαφρούς μυνησιογραφούς.

Τας γυναίκας μας όνομάζουσιν έλαφράς, έπιπολαίους και γυναίκας τής ήδονής, τούτο όφείλεται κατά πολύ εις τούς δημοσιογράφους και εις τούς έλαφρούς φιλολόγους. Και οι μεν και οι δε καταγίνονται εις την περιγραφήν του βίου και των ήθων των έλαφρών γυναικων μας. Είναι οι θχυμωχταί των και εκείνοι αι ήρωίδες των. Όσάκις πρίκειται να φέρωσιν εις την δημοσιότητα ευγενή τινα και μεγάλην πράξιν γυναικός σιωπώσι, η αναγκάζουσι τούτο ως ζηράν είδησιν. Ένώ όταν πρόκειται περι κοινής τινος γυναικός — και νομίζω ότι όλαι αι μεγαλοπόλειαι δέν στερούνται τοιούτων — τότε άρθρα και μυησιοτορήματα εις τιμήν τής. Δέν βλέπουσιν ότι το μέγα εμπόριον τής Γαλλίας είναι εις χείρας των γυναικων. Δέν έρωτώσι τας χιλιάδας ύπαλλήλους γυναικας τας έν τοις δημοσίαις και έμπορικοίς καταστήμασι άντι πόσου κόπου κερδίζουσιν εντίμως τόν άρτον των. Άλλ' ουτε ένθυμούνται την Γαλλίδα έν τώ τελευταίω άτυχει πολέμω και τή φρικώδη πολιορκία, καθ' ήν άφοϋ έράγαμεν τή ζωα μας, συνετηρούμεθα και άνθιστάμεθα ένθυρονόμενοι εις τού γενναίου και ευγενούς παραδείγματος των γυναικων μας.

Έξετάζουσι, ψυχολογούσι, μελετώσι τας καρδιάς των γυναικων μας, άντλοϋσι τας περι αυτών ιδέας των, όχι έν τώ άγνώ μητρικώ και συζυγικώ θαλάμω, όχι έν των ήσκαυτών τής καρδιάς, εις ήν όφείλουσι την έντιμον ύπαρξιν, την ήθικην άνάπτυξιν, την ευδαιμονίαν, άλλλ. . . . φευ!! εκ τής γυναικός ήτις — τίς οίδη πώς — άπόλεσε και καρδίαν και αίσθημα τιμής. Ίδου δικτί οι Πκρίσιαι όνομάσθησαν Βακυλών και αι γυναίκες μας. . . . ουτως έξηκολούθησεν ό έξοχος ρήτωρ έν μέσω χειροροτημάτων, άναπτύσσων τά κατά την γυναικειαν δράσιν, έν τε τή πολιτεία, κοινωνία και οικογενεία, ώμίλησε περι των γυναικων έν τοις Νοσοκομείοις και έν τοις πολέμοις, περι τής νομοθεσίας του Ναπολέοντος και ύπέδειξε τή έσφαλμένη του κώδικος μέρη, έξήρε τόν σκοπόν του συνεδρίου και έν μέσω ένθυπωδων έπευρημιων έδωκε τόν λόγον προς την αντιπρόεδρον κ. Βογελύ.

Αυτη έξέθηκε τας αρχάς ύρ' άς θέλουσιν έξηκολούθησει αι εργασία του Συνεδρίου, μεθ' ο λογος έδόθη προς τόν δήμαρχον και διάσημον ρήτορα τής Γαλλίας κ. Βερδελαί, όστις άνέπτυξε τά κατά τό πρόγραμμα του Συνεδρίου. Τούτον διεδέχθη η Γεν. Γραμματεΰς κ. δε Μερσιέ, γυνή ευφροσύνη, άγορεύσασα επί ώραν, μετά τόσης έτοιμότητος πνεύματος, ώστε τή αληθεία άμφιβάλλω άν την υπερτερωσιν οι διασημότεροι των ρητόρων μας. Τόν λόγον τής κ. δε Μερσιέ θέλω άποστείλει προσεχώς.

Είτα εκλήθησαν ξέναι και ξένοι τινες όπως διεμνηνεύσωσι τά προς την Γαλλίαν αισθήματα των ξένων αντιπροσώπων, μεταξύ των κληθεισων τό Συμβούλιον έκαμέ μοι την τιμήν να συμπεριλάβη και έμέ.

Πρώτη λαβε τόν λόγον η κ. Βέλθα Λούβοτ Αμερικανίς δικηγόρος και αντιπρόσωπος πολλων σωματειων και έταριων. Αυτη έχαιρέτισε τά χρώματα τής Γαλλικής Σημαίας, άτινα έφερον επί του στόχους τής ως και πάλαι αι ξέναι αντιπρόσωποι : Ανωος pensee, ου τά τρία φύλλα έσχηματίζοντο εκ των εθνικων χρωμάτων τής Γαλλίας, τά δε δύο εκ χρυσοϋ. Ταύτην διεδέχθη ό μαρκήσιος Αλιμρέν, αντιπρόεδρος τής Ιταλικής Γερουσίας και τούτον ό Αγγλος βουλευτής Βρίχτ, όστις ώμίλησε περι τής πολιτικής προόδου τής γυναικός έν Αγγλία. Αι γυναίκες μας ειπε ψηφίζουσι σήμεραν εις τας δημοτικας και εις τας έμπορικας εκλογάς, τούτο ουδόλωι τας έμποδίζει, να ήναι καλά σύζυγοι και μητέρες; ό λογος του Αγγλου βουλευτου έχειροκροτήθη ένθουσιωδώς.

Είτα κληθεισα παρά του κ. προέδρου προσεφώνησα ως εξής :

Κυρίαί και Κύριοι!

Έκ μέρους των Έλληνιδων αδελφών μου χαϊρετίζω σήμερα τας γυναίκας τής Γαλλίας, τής αγαπητής ταύτης χώρας, ήτις άείποτε ύπέρησεν η κοιτίς των ευγενεστάτων και ένθουφελεστάτων αρχων και ιδεων Πάντες οι σύγχρονοι λαοι οι βαινόντες την όδόν τής προόδου, πάντες οι τρέφοντες ελπίδας βελτίονος μέλλοντος; ακολουθούσι μετ' ένδιαφέροντος πάσαν κίνησιν αυτης η μάλλον ζωσιν εκ τής ιδίας αυτης ζωής.

Χαϊρετίζω την πατριωτικην Κυβέρνησιν του Μεγάλου τούτου Έθνος, ήτις έδράξατο τής έπισήμου ταύτης εποχής, ένα άποδείξη την ύπερ του γυναικειου ζητήματος ευγενή και πατρικην αυτης μέριμναν. Η Γαλλική Κυβέρνησις λαμβάνουσα την πρωτοβουλίαν τής συγκλήσεως του Συνεδρίου τούτου, διακηρύττει επισήμως εις τόν κόσμον όλον ότι θεωρεί την γυναίκα ως ένα των άπαραιτήτων και πολυτιμωτέρων παραγόντων ύπερ τής προόδου τής ανθρωπότητος. Ναι! η ευγενής και συγνηθική ιδέα τής συγκεντροσεως έν αδελφική ένότητι υπό την αυτην στεγήν, υπό τό αυτό όνομα, και τόν αυτον τίτλον και των δεομένων ύποστηρίξεως και των δυναμένων να παράσχουσι τοιαύτην, και εκείνων κτινες έν τη πάλη του βίου ως μόνον όπλον φέρουσι τούς πηλωους τής καρδιάς των και τούς σπινθήρας του πνεύματός των και των συγκεντροντων έν έαυτοις άπκσαν την υπό τής φύσεως των νόμων και του χρόνου κτηθεισαν δύναμιν, η μεγάλη αυτη και ευγενής ιδέα δέν ήδύνατο λέγω να έπινοηθη η άπό έξοχα πνεύματα και ευγενείς καρδιάς των τέκνων τής Γαλλίας.

Άλλ' έν Κυρίαί και Κύριοι έτύχομεν τής ευγενούς μεριμνης τής πατριωτικής κυβερνήσεως μεγαλου και πεπολιτισμένου λαου, τούτο όφείλομεν έν πολλοίς εις τας υπερόχους γυναίκας πάντων των εθνων και πάντων των αιώνων, κτινες έν δειναις εποχαις έλάμπρυνον διά των έργων, άρετων και τής μεγαλοφούνίας των τάς δέλτους τής ιστορίας του φύλου μας. Αύται ήγωνίσθησαν άκάματοι και μετά ήρωϊκής αυταπαρνήσεως προς καταπολέμησιν τής άμαθείας και των προλήψεων και διήνοιξαν την όδόν τής προόδου, έν η μετ' θάρρους και με βήμα σταθερόν δύναται να βαδίση η γυνή του μέλλοντος.

Έν τη περιελεί ιστορία του Γαλλικου Έθνος ήν έμαλέτησα μετά του αυτού ζήλου, μεθ' ου και την τής ιδίας μου πατρίδος, άπαντ' αι τις μεγάλας γυναικειας προσωποικότητες. Αύται η διά του ήρωϊσμου η διά τής μεγαλοφυίας των έσωσαν πολλάκις την χώραν των και έδόξασαν τό Γαλλικόν όνομα.

Η Γενεβιέθη, η Ίωάννα δ' Αρλ, η Ίωάννα Hachette, η Κλοτίλδη, η Λουίζα Ακμπε η ώραία σχοινοπλέκτης τής Λυών, η κ. Σεβινιέ, η κ. Στάελ, η κ. Μερικούρ, η κ. Ρολάν, η Κυζύ, η κ. Λαφαγιέτ, η κ. Ρευσζά, η Γεωργία Σάνδη και τόσαι άλλαι ένδοχοι και περιφανεις γυναίκες, όν μόνα τά όνόματα άδυνατ' να αναφέρω, ως και η ευεργετική έν τη κοινωνία δράσις των συγχρόνων Γαλλιδων γυναικων ένέπνευσαν εις την Γαλλικην Κυβέρνησιν την πεποιθησιν τής χρησιμότητος τής γυναικός έν τη εκπολιτιστική πορεία των εθνων και την ανάγκην τής συγκλήσεως του Συνεδρίου τούτου. Ο περιελειξί πρόεδρος ήμων κ. Ίούλιος Σίμων, έκασφαλίζει δια του κύρους τής προσωποικότητος του εις τό Συνέδριον τούτο πλήρη επιτυχίαν έν τη εκπληρωσει των ευγενων πόθων ήμων.

Όνομάζουσιν τον σκοπον του συνγράφματος « η εργαία » ό διάσημος ρήτωρ, έν πρό άλλου μετά τόσης συγκινήσεως έχειροκροτούμεν, έγινετο από του 1867 έν τη Γαλλική Βουλή ό θερμότατος τής γυναικός συνήγορος. Είναι ό Ίούλιος Σίμων, όστις έν τινι ρητορική άγορεύσει του, ήν έτυχε να αναγνώσω έν τοις έργοις του ειπε περι ήμων : « Αι γυναίκες πρέπει να γείνωσιν οι ώφειλον πάντοτε να είηαι, ήτοι αι αληθείς δάσκαλοι του ανθρωπίνου πνεύματος, αι εμπνεύσαι άρ δια αι επελοδουσαι μεγάλα έργα. Πρέπει να συμβάλωσιν και αυται εις αναμόρφωσιν τής κοινωνίας δια των χαϊρετι-

των πνευματικων δυναμένων των, δια τής γλυκύτητος των ήθων, τής χάριτος, τής λεπτότητος, τής αενάου ώθήσεως προς τας ευγενεις πράξεις και τας μεγάλας ιδέας.

Τό υπό τοιούτους λοιπόν εξαιρετικούς όρους συγκροτηθέν, και προεδρευόμενον Συνέδριον ήμων θέλει, πεπαισμεθα, έγκύσει την προσοχήν πάντων των λαων και αναγκάσει και τούς μάλλον άδιαφοροϋντας και όπισθοδρομικούς να μεριμνήσωσιν έν τώ μέλλοντι ύπερ τής γυναικός και λάθωσι σύντονα μέτρα ύπερ τής βελτιώσεως τής τύχης τής.

Αι γυναίκες τής Ελλάδος στρέφουσι με καρδίαν πλήρη χαρής τά βλέμματα προς τό συνέδριον τούτο, πεποιθύαι, ότι η Έλληνική Κυβέρνησις, ήτις εξητήσατο τας οδηγίας του Γαλλικου Έθνος προς αναδιοργάνωσιν του στόλου και του στρατου τής αναθείσα την τύχην άμφοτέρων εις τας χείρας του στρατηγού Βοσερ και του ναυάρχου Lejeune — έχομεν την πεποίθησιν, έπανλαμβάνω, ότι η Κυβέρνησις μας θέλει ακολουθήσει επί του ζητήματος τής βελτιώσεως τής τύχης τής γυναικός την πορείαν τής κραταιας φίλης τής Γαλλίας. Ναι! τής μεγάλης ταύτης χώρας, ής τά ευγενή τέκνα έταλαιπωρήσαν, έπολέμησαν, έχυσαν τό αίμα των έν αδελφική μετ' των πατέρων μας συνεργασία προς έπίτευξιν τής ανεξαρτησίας τής χώρας μας. Η Γαλλία η ύπερμαχος των πολιτικων ελευθεριων μας γενήσεται σήμεραν ύπερμαχος τής προόδου του άσθενοϋς φύλου μας. Ο Έλληνησμός δε σύσσωμος θα άποδεχθ' την επί τούτω γνώμην ήμων, άφοϋ τοιούτοι ήεροί δεσμοι συνδέουσιν άδιάρρηκτως τό Έλληνικόν μετά του κραταιου Γαλλικου Έθνος.

Η προσφώνησις μου ένθουσιάζει τό ακροατήριον και έπανειλημμένες έχειροκροτήθη. Πλείστοι εκ των επισήμων ξένων και μη, έσπευσαν να με συχαρώσιν και πολλοι άνταποκρिताί Έσπεριδων έλαβον αντίγραφον τής προσφωνήσεός μου. Έμε διεδέχθησαν αι κ. κ. Έλλην Φρίς Σουίδις διδάκτωρ τής φιλολογίας, η εκ Βελγίου δικηγόρος Ποπελέν, ό κ. Φρεδερίκος Βογιε βουλευτής Δανιμαρκίας και τελευταία η Πολωνίς κ. Μαρία Σέλιγγα-Λέβυ άπαγγείλασα σύντομον έγχείμιον ύπερ τής Γαλλίας.

Την έσπέραν ύπεδέχθη ό κ. Νομάρχης τά μέλη του Συν-

18 — ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ — 18

Ε Ν Ε Δ Ρ Α

Ο δικαστής σιωπων περιουλέγει τά τής καταθέσεως έγγραφα ένθ οι χωροφύλακες εις έν του νεϋμα, έδενον τος χείρας του Δοοιάτ και έν μι' ά συνοδεία εξήρχοντο άπαντες τής επαύλειωσ. Έν τη έξοδω των ό Μονμάγερ πρόβας παρεκάλει τόν δικαστήν να δεχθ' την πρόσκλησιν όπως δειπνήση μετ' αυτώ την έσπέραν εκείνιν. Άδυνατ' έλεγεν ό κ. Μορέν καθόσον όφειλω έντός τής ημέρας να συνεννοηθώ μετ' του Κου προέδρου.

Έπι τούτοις, ό Γκοτιέ παρενέθη ότε ίκετεύει τόν δικαστήν, ότε διαμαρτυρούμενος έντόνωις κατά τής άδικου άποφάσεως του. Έγγυώμαι έφώνει έν άκρατήτω άπογνώσει και διά προσωπικής μου κρατήσεως περι του τιμίου τούτου ανθρώπου. Παρακαλώ ύμ' έγγυήσιν μου, Κύριε, άφίστατέ τον έλεύθερον.

Μορφαμός συμπαθού; οίκτου ύπέρησεν η του δικαστου άπάντησις και κύπτων τήν κεφαλήν άνεχώρει, ένθ η Λουκιανή μάρτυς τής σιδηράς του δικαστου θελήσεως πίπτει λιπόθυμος εις τας άγκάλας του Γκοτιέ.

Μήπως ήδυνάμην και εγω να φανώ κατά τι χρήσιμος λέγει ό Μονμάγερ, μετά σπουδής πλησιάζων τόν έν δεινή συγκινήσει Γκοτιέ.

εδρίου έν ταις αιθούσαις τής Νομαρχίας. Εις την έσπερίδα ταύτην προσεκήθη και ό κ. Θεόδωρος Δηλιγιάννης μετά τής ευφροσύτης άνεψιάς του δεσποινίδος Όλιγκας Χρυσοσπάθη. Έλλην έτι ό έν Λονδίνω άνταποκρिताς τής « Ακροπόλεως » κ. Πλάτων Δρακούλης, όστις, ως ύποθέτω καθήλθεν εις Παρισίους να παρακολουθήση τά έργα των Γυναικειων Συνεδριων. Μετά πολλής ευχαρισ ήπειω συνήφα, χάρις εις Αγγλίδα κυρίαν γνωριμίαν μετ' του αξιολόγου και φιλοπροόδου αυτου κυρίου, μεθ' ου επί τέλους ώμίλησα και έλίγον την ώραίαν και γλυκαίν γραύσσαν μας.

Αφθονα άναψυκτικά ποτά προσηνέχθησαν προς τούς κελημένους, η έσπερις δε εξηκολούθησε έν φαιδρότητι και άπλήτρω ευθυμία. Ο κ. Νομάρχης με ήξίωσε άπίερον φιλοφρονησεων. Έδραξάμην τής ευκαιρίας ταύτης να τόν παρακαλέσω, όπως μοι επιτρέψη να επισκεφθώ τά γυμνάσια και λύκεια σχολείων, ως και τας τεχνικας και πρακτικας γυναικειας σχολάς. Μοι ύπεσχηθή μετ' πολλής προθυμίας, προσθείς ότι άμέσως αύριον θα μοι άποστείη τά άναγκαία έγγραφα και συστατικας επιστολάς προς πάντα τά ιδιωτικά καταστήματα άτινα λειτουργούσιν ευδοκίμως. Προς δε ότι θέτει εις τας διαταγάς μου τόν επιθεωρητήν των σχολείων, όστις θέλει με οδηγεί και μοι παράσχει πάσαν σχετικην λεπτομέρειαν.

Έν γένει διήλθον μιαν ευνυχσεσάτην έσπέραν, ήν καθ' όλην την ζωήν μου δέν θέλω λησμονήσει. Ήμην τό άντικείμενον πολλών και θερμοτάτων φιλοφρονησεων. Έγνώρισα πάσας τας έξόχους του κόσμου γυναίκας, περι ών μετ' την αύτόσε επιστροφήν μου θελω γράψει έν εκτάσει και έν σιριβ άρθρων. Σήμεραν ό καιρός μοι λείπει να γράφω διεξοδικότερον. Άνταλλαγαί επισκέψω, παρουσιάσει, υποδοχαί, συνέδρια, λόγοι, επισκέψεις τής εκθέσεως δέν μοι παρέχουσιν ούτε στιγμήν έλευθερίαν. Τό ήμερολόγιον μου όμως και άφροσύνη μου θα μοι επιτρέψωσιν άμα τή επιστροφήν μου να εκθέσω λεπτομερώς πέν τό δυναμένων να τέρψη η ώφελήση τας πολυπληθεϊς άναγνωστρίας μου.

Σ. Σ. Τήν άνωτέρω άνταπόκρισιν ήναγκάσθημεν να συντομεύσωμεν ένενεν έλλείψεως χώρου.

Έδω, Κύριε, όχι! Ευχαριστώ. Άν σας ήτο δυνατόν μεινάτε έλίγας στιγμάς μόνας παρά τώ νεκρώ του πατρός μου. Να μείνη μόνος! Ίδου ότι τόν δυσπρόστοι έδίστασε.

Αι σύντονοι και θερμαι του Γκοτιέ προσπάθειαι, έπανήγαγον την Λουκιανήν εις την ζωήν. Έκείνη δε ως άνελογίσθη και πάλιν τόν πραγματικόν του πατρός τής κίνδυνον άνελύθη εις πύρρινα δάκρυα και δέν ήδυνήθη να μη ρίψη βλέμμα φρίκκς βλέμμα άποστροφής εις τόν έναντί της Μονμάγερ, του όποιου η καρδια άνεγωνίως συνεσφίχθη. Τήν ήνόσε; την ήγάπα ό άθλιος.

Φεύγω, διελογίσθη έν άναθρασμώ ψυχής, είναι παρατασις μαρτυριοις η επί πλέον διαμονή μου.

Έν τη άπομακρύνσει του η Λουκιανή δέν τόν άπησχόλει πλέον; άλλ' η άπαισία εκείνη εράσις έπληττε τά ωτά του, ως φωνή έλέγχου, έδδικήσεως. Ματαίως προσεπάθει να έλαττώση τό μέγεθος τής πρό αυτου διανοιγομένης ήβύσσου. Οι ύπολογισμοί του δέν έπέρχοντο όπως τώ έξορλισμώ βεβαίαν διεξοδον. Η έν Γαλλία διαμονή του εδεινον την θέσιν του. Καί όμως η άπόφασίς του ήτο άμετάτρεπτος, άφίνομαι εις την τύχην έλεγεν, θα άντιμετωπίσω μετ' θάρρους πάντα κατ' έμού κίνδυνον.

Ο Μονμάγερ ψεύγει καταπεπονημένως εκείθεν και διευθύνεται προς τό του αδελφου του εργοστάσιον. Έκει εισελθών έκάθιστε. Τήν εξάντλησιν του σώματός του, την άγωνίαν τής ψυχής του ισχυρώς συνησθάνθη, ως ευρέθη μακράν τής διεξαγωγής του διαπραχθέντος έγκληματικου δράματος: άλλλ δεσπόζων έαυτου προσπειετο άπάθειαν.

ΑΔΕΛΦΟΓΡΑΦΙΑ

Κον Μ. Γ. Βραβίλ. Συνδρομηταί ενεγράψαν φύλλα άπεστα- λησαν προς ύμας. — Κον Α. Ε. Βάρνα. Χρήματα ελήφθησαν, νέος συνδρομηταί ενεγράψαν, φύλλα εστάλησαν. — Κον Σ. Α. Γερύργεθον. Νέα συνδρομηταί ενεγράψαν φύλλα άπεσταλάσαν, ευχαριστούμεν. — Κον Ζ. Κ. Σύρον. Έπιστολή ελήφθη, άποστείλωμεν άποδείξεις. — Κον Π. Χ. Γαλάτσιον. ο κ. Μ. δέν εκτελεί παραγγελίαν σας. Γράψατέ του άπ' εθείας. — Καν Άνναν Σ. Άθήνας Έπιστολή μας ελήφθη; — Καν Γ. Κ. Μεσολόγγιον. Χρήματα ελήφθησαν, ευχαριστούμεν. — Καν Σ. Π. Αργυρίον. Άποστείλατε συνδρομήν παρακαλούμεν και άντίτιμον ήμερολογίου. — Κον Ι. Ν. Διθεροπούλ. Γνωρίζατε ήμιν τον καθυστερήσαντα αριθμόν ίνα σταλή. — Καν Μ. Π. Μέγα Κεσερλή. Ιπροσεχώς γράφω. Καν Μ. Κ. Κέρκουραν Φύλλον εστάλη. — Καν Ε. Π. Κωνσπολίαν. Άπάντησιν θά έρχητε παρά τής κ. Παρρέν μετά την επιστροφήν της. — Καν Σ. Σ. Άθήνας. Έπιστολή σας εστάλη τή κ. Παρρέν. — Κον Π. Μ. Πάτρας. Συνδρομηταί ενεγράψαν, ευχαριστούμεν. — Καν Σ. Π. Σαράντα Έκκλησιαστας. Εικόνες εστάλησαν συστημέναι αύθι. — Κον Π. Φ. Σαράντα Έκκλησιαστας. Χρήματα ελήφθησαν παραγγελίαι σας εξετελέστη. Κον Π. Μ. Παλαιάν Φωκίαν. Έπιστολή σας ελήφθη. Εικόν και έλλεόποντες αριθμοί άπεστάλησαν.

ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Πώς καθιρίζονται αι κηλίδες πάχους ή αλαίου επί του χάρτου. Ποσάκις συμβαίνει να άπεικίζόμεθα διότι ώρατον βιβλίον ή χάρτης πολύτιμος έρρυπώθη. Το κακόν εκλείπει, εν λάδι ήτε άλίγην μαγνησίαν, ήν ζητετε εις τή φαρμακείον (magnesia usta) και ήν διαλύουσα μεθ' ύδατος κατασκευάζετε αλοιφήν, δι' ής επιχρίετε τή βοηθειά μικράς λαδίθος τον ρυπωθέντα χάρτην. Ίταν έρανθη τρίβετε δια καθαράς των οδόντων ψήκτρας και εν άμέσως δέν καθιρσθή έντελώς επαναλαμβάνετε μέχρις ου έντελώς καθιρσθή.

ΣΥΝΤΑΓΗ

Γελέε φραγκοσταφυλών. Λαμβάνετε ήμισιον οκτώ φραγκοσταφυλών, άτινα βράζετε εντός χύτρας μετ' άλίγου ύδατος και επί έλαφράς πυράς, μέχρις ου μιλακώσωσι και αρχίσωσι να λιάνωσι. Ταύτα ρίπτετε εντός καθαράς φλανέλης, όπουθεν τά περνάτε χωρίς όμως να τά στήψητε δυνατά. Τήν επαύριον λαμβάνετε 1)2 όκ. ψι-

λής ζακχαρώς, την όποίαν θέτετε εντός χύτρας χωματίνης χωρίς ύδωρ, και περιστρέφετε καλώς, έως ου αρχίση να ροδίζη και έως ου του θερμανθή εις διαθμόν, ώστε να μη δύνησθε να βυθίσητε την χείρα εν αυτē. Μετ' ουτο γύνετε τον άποσταλαχθέντα χυμόν των φραγκοσταφυλών επί τής καιούσης ζακχαρώς, και περιστρέφετε τόν όλον επί πυράς λίαν άσθενούς, έως ου ή ζακχαρις δ αλυθη και συσσωματωθθη, χωρίς όμως και να βράση. Μετ' ταύτα άποσφαιρετε τή πυράς και καλύπτετε. Μετ' εν τέταρτον άποκαλύπτετε την χύτραν, αφαιρείτε μετ' προσοχής την σχηματισθεΐσαν κρούσαν και τοποθετετε τον πολτόν εντός ύαλίων δοχείων άτινα πρότερον εκκνίσατε καλώς δια καιμένου θείου. Αφου ό πολτός ψυχρανθη, βρέχετε εν τεμάχιον χάρτου δια ρουμίου συγκολλάτε καλώς τον χάρτην επί του δοχείου και ό ώρατος ουτός πολτός διατηρεΐται έτη, είναι γευστικώτατος, διαυγέστατος και καθαρός ως ρουβίνιον.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Το άρχαιότατον των εν Έλλάδι ήμερησίων φύλλον έδρύθη το 1875 και εκδίδεται εις μέγα σχήμα Διευθυντής: ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ Ν. ΡΟΥΚΗΣ Γραφεία: όδός Σοφοκλέους άρ. 4

Τιμή συνδρομής προπληρωτέα. — Άθηνών δι' έν έτος δρ. 30. Έπαρχιών δι' έν έτος δρ. 35. Εξωτερικού δι' έν έτος φρ. χρ. 45. Τή προσθήκη δρ. 5 δια τας Έπαρχίας και φρ. χρ. 5 δια τή εξωτερικών συναποστελλεται ό «Ρωμηός» του Σουρή. Η Έφημερίς περιέχει: Ιδιαιτέρας τηλεγραφικας και ταχυδρομικας άνταποκρίσεις εξ Ευρώπης και εκ των Έπαρχιών. — Άόθρα επί των ζητημάτων της ήμέρας — Ειδήσεις άσφαλεστάτας. — Έπιστημονικα και καλλιτεχνικά. — Βιβλιογραφίας. — Χρηματιστικά. Παντοειδείς πληροφορίας. Και ως επιφυλλιάδας δύο εκλεκτά Μυστικώτατα.

Νοσοκόμο, πεπειραμένη ύπηρετήσασα επί έτη έν τφ νοσοκομείω ό εΐαγγελισμός ζητεί θέσιν ενταύθα ή εν Έπαρχία.

Υπηρέτρια με πολύ καλής συστάσεως ζητεί οικίαν εν ή να ύπηρετη ή ως μαγείρισσα ή ως θαλαμηπόλος.

Ό αδελφός του, ως τον είδε εκπλαγείς εκ τής αλλοιωθείσης φυσιογνωμίας του μετά σπουδής τον έρωτά. Τι έγινες από πρῶτης; που ήσο; Με ανησυχεί πολύ ή βραδυτύτης τής επιστροφής σου.

Κατεγινόμεν μετ' του άνακριτού εις ανακάλυψιν του δολοφόνου του Βορρέ και εύτυχώς αι έρευναι μας άπέστησαν άποτελεσματικαί. Ό εγκληματίας συνελήφθη. Έν μόνον με λυπει ότι ενέχεται ό Δοριάτ' πράγμα άπίστευτον δια τον άτυχή. Και τον άφηνες ανυπερσπίστον, αδελφέ μου! Και εδέχθης σύ, όπως ό Δοριάτ' στιγματισθῆ, ως δολοφόνος άφου ψηλαφητά τεκμήρια δέν υπάρχουν!

Το δυστύχημα είναι ότι τεκμήρια βίασιμα εράπτωνται αύτου. ειπε ζηρώς ό Μονμάγερ, περιβάλλον τον αδελφόν του με χαλύδρινον βλέμμα.

Η φωνή του άτυχούς Γεωργίου εσταμάτησε πρό των χειλέων του, ή όσπε καλώς, ότι ό αδελφός του ήκιστα είχε διάθεσιν να ύποβάληται εις έρωτήσεις. Έροθήθη δέ μήπως αν φαίνηται δυσπιστων προς τον Ιωάννην, τουτο ήθελε τον εξερεθίσει και τον αναγκάσει να τον εγκαταλείψη, νυν, όπουτε είχεν άνάγκην, περιθάλψεως, ύποστηρίξεως, ως εκ τής χρονίου του άσθενείας. Άνευ τής ύλικής ύποστηρίξεως του Ιωάννου, εμπροσθεν του διηνοίγετο τόν νοσοκομείον, ή άπομόνως ή σέρρησις. Καταμετρών λοιπόν την επικειμένην αύτφ συμφοράν εσιώπησε, βαθείως στενάχας.

Ό Ιωάννης, εξ άλλου εφαινετο δύσθυμος. Έδείπνησε όλίγον άποτυρθείς κατόπιν έν τφ δωμάτιω του εστη πρό του παραθύρου του ώστε καθηλωθείς, εν και μόνον αναλο-

γίζόμενος. Τς σκοτεινόν έν Βερναδότες δωμάτιον, την άνεστραμμενην τράπεζαν εντός τής όποιος ή τελευταία του Μονμάγερ σκεψίς ενεκλείετο, και άπὸ τής όποιος ή ζωή του εζήρτατο. Δέν έκοιμήθη καθ' όλην την νύκτα ή χαρρυγή τον εύρεν εκεί, πρό του παραθύρου του πάντοτε με τους οφθαλμούς στηλωμένους προς τας Βερναδότητας. Η ανησυχία του τον καθίστα εξω έαυτου. Καταβαίνει, διέρχεται τόν ύπνώττον ετι χωρίον και ρθάνει πρό τής επαύλειως, ήν επανειλημένως περιέρχεται. Δέν ύπολογίζει ποτώς τόν άπνεονοημένον του, κίνημα, ουδ' έ πάς ενδεχομένως ως εκ τούτου ύπονοίας.

Άρίστος μόνον επιφύλαξις τον αναχαιτίζει του να προτεινη σειράν έρωτήσεων προς την πρό του κατωφλίου έμφανισθεΐσαν Κλαυδίην.

Κατόπιν ως εξ ένστικτου λαμβάνει την πρός τόν εργοστάσιον. Καθ' όλην την διάρκειαν της ήμέρας ύπηρεzen ήμερώτερος. Έμάνηναν ότι ό άνακριτής εζηκολούθη τας άνακρίσεις εν τφ χωρίω και άνέπνεε. Καλά σήμερον, άλλ' αύριον, μεθούριον. . . οι αύτοι φόβοι. . . αι αύται τύψεις. Πως θα τας ύπεκφυγή!

Εν τούτοις ό Κο: Μορέν ουδέμίαν ένοχοποιητικην άπόδειξιν ανακαλύπτει εις τον οίκον του Δοριάτ'. Παρέλαθε μόνον την τακτικην άλληλογραφίαν του πιστωτου του Βερλονδ'ε όστις εν τελευταία έπιστολή τφ άνήγγειλε την λήψιν των 6 χιλ και την ύπόσχεσιν να τφ επιστρέψη ως τάχος τόν συνάλλαγμα. Η έπιστολή εφερον ήμερομηνίαν τής προτερείας από τής διαπραχθείσης δολοφονίας ήμέρας πράγμα όπερ την θέσιν του εδεινου.

(άκολουθει)